Finansutskottets betänkande 1998/99:FiU18

Försäkring under krig och krigsfara (prop. 1998/99:85)

1998/99
FiU18

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande det i proposition 1998/99:85 framlagda förslaget till en lag om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. och en lag om registrering av krigsskada på egendom.

I propositionen föreslås att gällande beredskapslagstiftning på försäkringsområdet moderniseras och samlas i en ny lag – lag om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. Vidare föreslås att statlig krigsskadeersättning såsom tidigare skall regleras i en särskild lag och att den gamla lagen skall ersättas med en ny lag – lag om registrering av krigsskada på egendom. De nya lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2000.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Propositionen

I proposition 1998/99:85 föreslås att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.,
2. lag om registrering av krigsskada på egendom.

Propositionens lagförslag återfinns i *bilaga* till betänkandet.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Utskottet

I propositionen behandlas försäkringsverksamhet under krig och krigsfara, statlig krigsförsäkring, statlig krigsskadeersättning samt krigsansvarighet för liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring.

Nu gällande beredskapslagstiftning på försäkringsområdet utformades under 1950-talet mot bakgrund av de erfarenheter som fanns från förhållandena under andra världskriget. Sedan några år tillbaka är försäkringslagstiftningen föremål för en ingående och omfattande översyn. Denna utveckling på lagstiftningsområdet har, tillsammans med de förändringar som i övrigt skett på försäkringsmarknaden, medfört att beredskapslagstiftningen blivit föråldrad och i behov av en modernisering.

Beredskapslagstiftningen speglar försäkringsväsendets roll inom totalförsvaret. Syftet med denna lagstiftning har i huvudsak varit att möjliggöra att

vissa försäkringsordningar kommer att kunna fungera även under krig och krigsfara, att se till att ett försäkringsskydd dels för transportväsendet, dels för dödsfall och invaliditet kan erbjudas också under krigsförhållanden samt att medverka till att ersättning lämnas för krigsskador på egendom. Dessa överväganden är fortfarande giltiga. Regeringen konstaterar att försäkringsväsendet fyller samma roll inom totalförsvaret i dag som när nu gällande lagstiftning tillkom. Utgångspunkten för översynen av beredskapslagstiftningen bör därför vara att skapa en modern beredskapslagstiftning med i huvudsak samma syfte som nu gällande reglering.

Nuvarande beredskapslagstiftning på försäkringsområdet är förhållandevis detaljerad. Fördelen med en ingående och detaljerad lagstiftningsteknik är att man som regel uppnår en större förutsebarhet om vad som kommer att gälla under olika förhållanden. Beredskapslagstiftningen för krig och krigsfara måste emellertid kunna tillämpas under de mest skiftande förhållanden. Det är dessutom ytterst osäkert hur dessa förhållanden kommer att gestalta sig. Regeringen anser därför att en ny beredskapslagstiftning bör ges en mer generell utformning.

I propositionen föreslås att gällande beredskapslagstiftning på försäkringsområdet moderniseras och samlas i en ny lag – lag om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. Genom den föreslagna nya lagen upphävs lagen (1959:73) med vissa bestämmelser om inländsk försäkringsrörelse vid krig m.m., lagen (1959:74) med vissa bestämmelser om utländsk försäkringsrörelse här i riket vid krig m.m., lagen (1959:118) om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsersättning samt lagen (1960:22) om statlig krigsförsäkring.

Regeringen föreslår vidare att statlig krigsskadeersättning alltjämt bör regleras i en särskild lag och att den gamla lagen skall ersättas med en ny lag – lag om registrering av krigsskada på egendom. Genom den föreslagna nya lagen upphävs lagen (1958:566) om ersättning för krigsskada å egendom. Till skillnad från vad som gäller i dag innehåller den föreslagna nya lagen inte några detaljregler om skadereglering utan endast bestämmelser om vad som krävs för att uppgifter om inträffade krigsskador skall kunna samlas in fortlöpande. Detta för att bästa möjliga underlag för prövning av ersättningsanspråk skall finnas när riksdagen avgör ersättningsfrågan. Det förutsätts att riksdagen då också fattar beslut om den ordning som lämpligen med hänsyn till omständigheterna skall tillämpas för prövningen av ersättningsanspråken. Förslaget innebär att Krigsskadenämnden kan avskaffas och att i stället Finansinpektionen som funktionsansvarig myndighet får ansvaret för att inträffade skador registreras.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2000. Härigenom kan en samordning ske med ikraftträdandet av de föreslagna nya fredstida rörelsereglerna som föreslås ändrade i proposition 1998/99:87 Ändrade försäkringsrörelseregler.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Hemställan

Utskottet hemställer

beträffande *försäkring under krig och krigsfara*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:85 antar de av regeringen framlagda förslagen till

dels lag om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.,

dels lag om registrering av krigsskada på egendom.

Stockholm den 4 maj 1999

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Carin Lundberg (s), Sven-Erik Österberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Matz Hammarström (mp), Lena Ek (c), Karin Pilsäter (fp), Gunnar Axén (m) och Lars Bäckström (v).

Propositionens lagförslag

1. Förslag till lag om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.

Innehållsförteckning

Sammanfattning 1
Propositionen 1
Utskottet 1
Hemställan 3

Bilaga
Propositionens lagförslag 4
1. Förslag till lag om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. 4
2. Förslag till lag om registrering av krigsskada på egendom 10

Elanders Gotab, Stockholm 1999